

Π.3.2.5 Πιλοτική εφαρμογή και αξιολόγηση αντιπροσωπευτικού αριθμού σεναρίων από κάθε τύπο σε διαφοροποιημένες εκπαιδευτικές συνθήκες πραγματικής τάξης

Νεοελληνική Γλώσσα

Α΄ Λυκείου

Τίτλος:

«Μαθαίνοντας με μια απόδειξη από το σούπερ μάρκετ»

Συγγραφή: ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΓΚΟΥΦΑΣ

Εφαρμογή: ANNA ΤΡΙΓΚΑΤΖΗ

ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

Θεσσαλονίκη 2015

ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΕΡΓΟΥ

ΠΡΑΞΗ: «Δημιουργία πρωτότυπης μεθοδολογίας εκπαιδευτικών σεναρίων βασισμένων σε ΤΠΕ και δημιουργία εκπαιδευτικών σεναρίων για τα μαθήματα της Ελληνικής Γλώσσας στην Α/βάθμια και Β/βάθμια εκπαίδευση» MIS 296579 (κωδ. 5.175), - ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ ΠΡΑΞΗ, στους άξονες προτεραιότητας 1-2-3 του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση», η οποία συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και εθνικούς πόρους.

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ: Ι.Ν. ΚΑΖΑΖΗΣ

ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ: ΒΑΣΙΛΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΗΣ

ΠΑΡΑΔΟΤΕΟ: Π.3.2.5. Πιλοτική εφαρμογή και αξιολόγηση αντιπροσωπευτικού αριθμού σεναρίων από κάθε τύπο σε διαφοροποιημένες εκπαιδευτικές συνθήκες πραγματικής τάξης.

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΠΑΡΑΔΟΤΕΟΥ: ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΚΟΥΤΣΟΓΙΑΝΝΗΣ

Υπεύθυνος υπο-ομάδας εργασίας γλώσσας: Δημήτρης Κουτσογιάννης

ΦΟΡΕΑΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ: ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

<http://www.greeklanguage.gr>

Καραμασούνα 1 – Πλατεία Σκρα Τ.Κ. 55 132 Καλαμαριά, Θεσσαλονίκη

Τηλ.: 2310 459101, Φαξ: 2310 459107, e-mail: centre@komvos.edu.gr

Α. ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ

Τίτλος

Μαθαίνοντας με μια απόδειξη από το σούπερ μάρκετ

Εφαρμογή σεναρίου

Άννα Τρίγκατζη

Δημιουργία σεναρίου

Κωνσταντίνος Γκούφας

Διδακτικό αντικείμενο

Νεοελληνική Γλώσσα

Τάξη

Α΄ Λυκείου

Σχολική μονάδα

ΓΕΛ Μεταμόρφωσης

Χρονολογία

Από 04-12-2014 έως 5-2-2015

Διδακτική/θεματική ενότητα

1^η ενότητα: Γλώσσα και γλωσσικές ποικιλίες: 4. Η δημιουργικότητα της γλώσσας: Οι λειτουργίες της γλώσσας: αναφορική και ποιητική λειτουργία και 7. Οργάνωση του λόγου: πειθώ, επιχείρημα, συλλογισμοί, αιτιολόγηση

Διαθεματικό

Όχι

Χρονική διάρκεια

8 ώρες

Χώρος

I. Φυσικός χώρος:

Εντός σχολείου: αίθουσα του τμήματος, αίθουσα διδασκαλίας με wifi, εργαστήριο πληροφορικής, σχολική βιβλιοθήκη.

II. Εικονικός χώρος: το wiki της διδάσκουσας, ιστοσελίδα Πύλης για την Ελληνική Γλώσσα (σώματα κειμένων).

Προϋποθέσεις υλοποίησης για δάσκαλο και μαθητή

Για την εφαρμογή του σεναρίου δημιουργήθηκε ένα PowerPoint (βλ. Τεκμήρια) με μία σκαναρισμένη απόδειξη για τον καταγισμό ιδεών και χρησιμοποιήθηκε το **wiki** που έχει δημιουργήσει η διδάσκουσα για ανάρτηση υλικού σχετικού με τα μαθήματα που διδάσκει. Σε αυτό δημιουργήθηκε **σελίδα** με τίτλο «Μαθαίνοντας με μια απόδειξη από σούπερ μάρκετ», όπου αναρτήθηκε το βιντεοκλίπ του τραγουδιού των Pulp «Common People» ως αφορμή και χώρος για ανάρτηση σχολίων και αξιολόγησης της εφαρμογής του σεναρίου από τους μαθητές (βλ. Τεκμήρια). Επίσης δημιουργήθηκε και ομώνυμος **φάκελος** μέσα στον ευρύτερο φάκελο «Γλώσσα Α΄ Λυκείου» με **υποφακέλους** (βλ. Τεκμήρια): **1.** έναν για καθεμιά από τις 5 ομάδες (των 5 ατόμων) με σκαναρισμένη την αντίστοιχη απόδειξη από το σούπερ μάρκετ· **2.** έναν με τα **φύλλα εργασίας** (3)· **3.** έναν με επιλογή από τα **σώματα κειμένων** τα οποία υποδείκνυε το 3ο φύλλο εργασίας ότι θα έπρεπε να αναζητήσουν οι μαθητές στην Πύλη για την Ελληνική Γλώσσα, αποθηκευμένα σε μορφή doc σε περίπτωση που δεν θα μπορούσαν να ανοίξουν με τα Office 2003 των φορητών υπολογιστών του σχολείου· **4.** έναν με την ηλ. διεύθυνση για την επιχειρηματολογία σχετικά με τα greeklish· **5.** έναν με την ηλ. διεύθυνση για την Επιχειρηματολογία από την Πύλη για την Ελληνική Γλώσσα.

Οι μαθητές είχαν μικρή εξοικείωση με ομαδοσυνεργατικές μορφές διδασκαλίας από το μάθημα της λογοτεχνίας, αλλά κυρίως τις ερευνητικές εργασίες που εκπονούνται ομαδοσυνεργατικά στην Α΄ Λυκείου. Επίσης είχαν εξοικείωση με τις εφαρμογές γραφείου (δημιουργία εγγράφου Word) και με το διαδίκτυο κι έτσι οι

περισσότερες ομάδες προσαρμόστηκαν σχετικά εύκολα στο περιβάλλον του wiki (προσθήκη σχολίων και ανάρτηση αρχείων), παρόλο που δεν γνώριζαν από πριν το συγκεκριμένο εργαλείο.

Εφαρμογή στην τάξη

Το συγκεκριμένο σενάριο εφαρμόστηκε στην τάξη.

Το σενάριο στηρίζεται

Κωνσταντίνος Γκούφας, Μαθαίνοντας με μια απόδειξη από το σούπερ μάρκετ, Νεοελληνική Γλώσσα Α΄ Λυκείου, 2014.

Το σενάριο αντλεί

-

B. ΣΥΝΤΟΜΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ/ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Όπως ορίζει ο συντάκτης, το συγκεκριμένο σενάριο φιλοδοξεί να συνδυάσει τα κομμάτια της λειτουργίας της γλώσσας (αναφορική και ποιητική λειτουργία), της περιγραφής και της οργάνωσης του λόγου (επιχείρημα, συλλογισμοί, αιτιολόγηση). Είχε προηγηθεί η προσπέλαση της αντίστοιχης θεωρίας.

Ξεκινήσαμε με την προβολή μιας απόδειξης, για να γίνει ο προβλεπόμενος από το σενάριο καταγισμός ιδεών σχετικά με την ταυτότητα του καταναλωτή και μια στοιχειώδη αιτιολόγηση και έτσι να εισαχθούν οι μαθητές στο νόημα των φύλλων εργασίας που θα ακολουθούσαν.

Κατά τις επόμενες συναντήσεις οι μαθητές εργάστηκαν στις ομάδες τους στο περιβάλλον του wiki και με διαφορετική απόδειξη για κάθε ομάδα. Άνοιγαν τα φύλλα εργασίας που ήταν αναρτημένα στον σχετικό φάκελο στο wiki, έγραφαν το κείμενό τους σε αρχείο Word ακολουθώντας τις οδηγίες του φύλλου και το αναρτούσαν στην ομάδα τους στο wiki. Κατά τη διάρκεια της περιόδου που ακολουθούσε μέχρι την επόμενη συνάντηση γινόταν ο σχολιασμός και οι διορθώσεις από την διδάσκουσα σε

ξεχωριστό αρχείο Word με το ίδιο όνομα και την ένδειξη «σχολιασμένο» ή η ανατροφοδότηση δημοσιευόταν στον χώρο των σχολίων κάτω από την ανάρτηση της ομάδας (βλ. Τεκμήρια).

Οι περισσότερες ομάδες εκτός από την Ομάδα Β δεν ανάρτησαν εκδοχή του κειμένου με έμφαση στην ποιητική λειτουργία της γλώσσας. Παραλείψαμε την εργασία στο forum για τα greeklish λόγω των αργών ρυθμών με τους οποίους εργάζονταν και συνεργάζονταν οι ομάδες και προχωρήσαμε από το 1ο φύλλο και την υπόθεση για το προφίλ του καταναλωτή στο 2ο φύλλο εργασίας που ζητούσε αιτιολόγηση της υπόθεσης και επιχειρηματολογία.

Στις εργασίες που αναρτήθηκαν για το 2ο φύλλο εργασίας απουσιάζει ο χαρακτηρισμός του είδους του συλλογισμού και το διάγραμμα του επιχειρήματος, ενώ το αντεπιχείρημα έχει ενσωματωθεί ως κατακλείδα στο κείμενό τους. Το 3ο φύλλο εργασίας εφαρμόστηκε με καλύτερη επίγνωση του ζητουμένου, δημιουργική πνοή και όρεξη και οι ομάδες δημιούργησαν και ανάρτησαν ευφάνταστα κείμενα (βλ. Τεκμήρια, αφού διάβασαν και μελέτησαν τη δομή του είδους που είχαν επιλέξει από τα σώματα κειμένων της Πύλης για την Ελληνική Γλώσσα. Δύο ομάδες επέλεξαν το αστυνομικό ρεπορτάζ (Ομάδα Β και Ε), μία το ευθυμογράφημα (Ομάδα Δ), μία κείμενο γαστρονομίας (Ομάδα Α) και μία συνταγή (Ομάδα Γ, η ανάρτηση της οποίας εκκρεμεί).

Γ. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Σύλληψη και θεωρητικό πλαίσιο

Η συγκεκριμένη πρόταση, όπως επισημαίνει και ο συντάκτης του σεναρίου, συνδυάζει μελέτη και παραγωγή διάφορων κειμενικών ειδών, των οποίων η προσπέλαση βρίσκεται στον πυρήνα του σχολικού λόγου. Όσον αφορά τα κείμενα επιχειρηματολογικού περιεχομένου περιοριστήκαμε στα παραδείγματα που έδινε το σχολικό εγχειρίδιο. Η βιωματική μάθηση επετεύχθη, καθώς «οι μαθητές, με βάση την

απόδειξη του σούπερ μάρκετ αναστοχάστηκαν τις εμπειρίες, τα ενδιαφέροντά τους και τις απόψεις τους». Οι μαθητές συμμετέχουν βιωματικά στη διαδικασία της μάθησης, όταν νιώθουν ότι «έχουν λόγο» σε τρία βασικά σημεία: στους τρόπους εκμάθησης, στο μαθησιακό περιεχόμενο και στην κοινότητα μάθησης. Οι μαθητές δούλεψαν ομαδοσυνεργατικά και ενεργητικά για την επίλυση του «προβλήματος», συνδιαμόρφωσαν τα ζητήματα πάνω στα οποία δούλεψαν και το Wiki διαμόρφωσε εκείνο τον ασφαλή χώρο μάθησης στον οποίο ανέβασαν τη δουλειά τους, για να αξιολογηθεί. Η προσέγγιση είναι κοινωνικο-κονστрукτιβιστική και, όπως προσδοκά και το σενάριο, ενισχύθηκαν αναστοχαστικές διαδικασίες και διευκολύνθηκε η συνεργατική παραγωγή λόγου.

Η διδάσκουσα έδρασε ενθαρρυντικά, διευκολυντικά και διευκρινιστικά στο έργο των ομάδων με στοχευμένες προσεγγίσεις και τεχνικές, για να πείσει τους μαθητές ότι δοκίμασαν και πέτυχαν κάτι διαφορετικό από τα συνηθισμένα, προσπαθώντας να διαχειριστεί μια αποκλίνουσα μαθησιακή οικολογία.

Δ. ΣΚΕΠΤΙΚΟ-ΣΤΟΧΟΙ ΚΑΙ ΣΥΝΔΥΑΣΜΟΣ ΤΟΥΣ

Γνώσεις για τον κόσμο, αξίες, πεποιθήσεις, πρότυπα, στάσεις ζωής

Οι μαθητές επιδιώκεται να:

- αντιληφθούν την επιχειρηματολογία, τον τρόπο προσέγγισής της και τη χρησιμότητά της στην καθημερινή ζωή·
- διακρίνουν το «βασικό» από το «τεχνητό» της σύγχρονης καταναλωτικής ζωής, το «απαραίτητο» και το «περιττό»·
- διερευνούν, να αξιολογούν και να αντιπαραβάλλουν ένα σύνολο δεδομένων ανιχνεύοντας τις σχέσεις που το διέπουν και να διατυπώνουν λογικές υποθέσεις·
- υποψιαστούν ότι πίσω από τα ίδια δεδομένα μπορεί να κρύβονται διαφορετικές ταυτότητες και ότι συχνά βγάζουμε συμπεράσματα βασιζόμενοι σε στερεότυπα και μάλιστα πολλές φορές ξεπερασμένα.

Γνώσεις για τη γλώσσα

Όπως καθορίζεται και από τον συντάκτη του σεναρίου, επιδιώκεται οι μαθητές να:

- αναγνωρίζουν και να χρησιμοποιούν την περιγραφή και την αφήγηση ως κειμενικούς τύπους που ενυπάρχουν σε πολλά και διαφορετικά κειμενικά είδη·
- αναγνωρίζουν και να χρησιμοποιούν σύμφωνα με τις εκάστοτε επικοινωνιακές περιστάσεις την αναφορική και ποιητική λειτουργία της γλώσσας·
- διακρίνουν την επιχειρηματολογία από την περιγραφή και την αφήγηση·
- διακρίνουν και να προσαρμόζουν στις δικές τους ανάγκες τα βασικότερα κριτήρια ποιότητας του επιχειρηματολογικού λόγου (σαφήνεια, τεκμηρίωση, λογική οργάνωση, νοηματική αλληλουχία, χρήση κατάλληλου λεξιλογίου και επικοινωνιακού ύφους).

Γραμματισμοί

Όπως προσδιορίζεται και από τον συντάκτη του σεναρίου, επιδιώκεται οι μαθητές να:

- αναγνωρίζουν τον τρόπο οργάνωσης των πληροφοριών σε περιγραφικά, αφηγηματικά και επιχειρηματολογικά κείμενα.

Τεχνικοί και Λειτουργικοί Γραμματισμοί

Επιδιώκεται να ασκηθούν οι μαθητές:

- στη συνεργατική παραγωγή λόγου εκμεταλλευόμενοι τις δυνατότητες του wiki. Μέσω αυτών οι χρήστες τους εξοικειώνονται με τη ρευστότητα του ηλεκτρονικού κειμένου, τη σύγχρονη και την α-σύγχρονη επικοινωνία, τη διαμοίραση υλικού, την κριτική, την από κοινού παρουσίαση·
- στην κατανόηση πολυτροπικών κειμένων με την αποκωδικοποίηση των μηνυμάτων που προέρχονται από εικόνες και βίντεο (οπτικός γραμματισμός) και τον συνδυασμό εικόνας και κειμένου (πολυτροπικός γραμματισμός)·
- στον τρόπο (υπερδεσμοί, nicknames, ώρα και ημέρα «ανεβάσματος» του αρχείου) με τον οποίο αναγιγνώσκονται και αποτελούν πηγή πληροφοριών οι αναρτήσεις σε ένα wiki.

Κριτικός Γραμματισμός

Σε ένα βαθμό υπηρετείται ο κριτικός γραμματισμός με βάση:

- τον τρόπο που αξιοποιούνται οι κοινωνικές πρακτικές των προς μελέτη κειμένων και του τελικού προϊόντος που καλούνται να κατασκευάσουν οι μαθητές·
- την εστιασμένη έρευνα και τον τρόπο επιλογής εκείνων των πληροφοριών που ανταποκρίνονται στα ζητούμενα.

Διδακτικές πρακτικές

Όπως προσδιορίζεται και από τον συντάκτη του σεναρίου, επιδιώκεται οι μαθητές να:

- συγκρίνουν κείμενα που ανήκουν στον ίδιο τύπο και να εντοπίσουν τα χαρακτηριστικά τους μέσα από την αξιοποίηση των σωμάτων κειμένων·
- επιδείξουν ενεργητική προσπέλαση της γνώσης στα πλαίσια της σχολικής ζωής·
- αποκτήσουν δεξιότητες συνεργασίας, συν-έρευνας και σεβασμού απέναντι στο κοινό έργο όχι μόνο της ομάδας τους αλλά και των άλλων ομάδων.

Ε. ΛΕΠΤΟΜΕΡΗΣ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

Αφετηρία

Οι δυσκολίες που παρουσίαζε η διδασκαλία στο συγκεκριμένο τμήμα με ώθησε να επιλέξω το συγκεκριμένο σενάριο για τη διδασκαλία της επιχειρηματολογίας και της ανάπτυξης παραγράφου με αιτιολόγηση. Ούτως ή άλλως πρόκειται για αντικείμενο απαιτητικό, άρα και αποθαρρυντικό για άτομα με διάσπαση προσοχής και δυσκολίες στην κατανόηση κειμένων και την παρακολούθηση της διδασκαλίας. Η πρωτοτυπία στην προσέγγιση του θέματος και η εργασία σε ομάδες θα κινητοποιούσε την τάξη να προβληματιστεί και να εμπλακεί στο σύνολο της σχεδόν.

Σύνδεση με τα ισχύοντα στο σχολείο

Σύμφωνα με αυτά που ισχύουν στα [αναλυτικά προγράμματα](#) (ΔΕΠΠΣ και ΑΠΣ) για την Έκφραση-Έκθεση Α΄ Λυκείου σε γλωσσικό και αξιακό επίπεδο επιδιώκεται οι μαθητές να:

- αντιλαμβάνονται τη κειμενική ποικιλότητα ως χαρακτηριστικό των γλωσσών σε άμεση συνάρτηση με την ποικιλότητα και τη δυναμική των κοινωνικών πρακτικών και των κοινοτήτων, όπου ανήκουν και κατανοούνται τα κείμενα·
- αποκτήσουν δεξιότητες ψηφιακού γραμματισμού, απαραίτητων για τη χρήση τους ως εκπαιδευτικών μέσων και μέσων προσωπικής έκφρασης και επικοινωνίας·
- εστιάζουν και να διερευνούν ένα πρόβλημα/ζήτημα του οποίου παρουσιάζονται διαφορετικές εκδοχές και όχι μόνο μία·
- αντιλαμβάνονται την καθημερινή αλλά και την επιστημονική εκδοχή των ζητημάτων που διερευνώνται·
- εξοικειωθούν με την περιγραφή, την αφήγηση και την επιχειρηματολογία ως κειμενικούς τύπους που ενυπάρχουν σε πολλά και διαφορετικά κειμενικά είδη και ποικίλες κοινωνικές πρακτικές·
- εντοπίζουν την επίδραση των τρόπων (γλώσσα, σύμβολα, εικόνα) σε συνδυασμό με την περίσταση και το μέσο επικοινωνίας στη συγκρότηση της κειμενικής ιδιαιτερότητας.

Αξιοποίηση των ΤΠΕ

Στο συγκεκριμένο σενάριο χρησιμοποιήθηκε το wiki της διδάσκουσας ως εικονικός χώρος δημιουργίας και διάχυσης της δουλειάς των ομάδων. Δημιουργήθηκε, έτσι, μια πλατφόρμα κοινότητας μάθησης που επέτρεψε την αλληλεπίδραση, τη διαμόρφωση ατομικής και κοινοτικής ταυτότητας και τη δημοκρατική συμμετοχή. Σύμφωνα με το σενάριο, «η παραγωγή λόγου γίνεται αντιληπτή ως δυναμική διαδικασία μέσω της οποίας μυούνται οι μαθητές στους νέους γραμματισμούς». Παράλληλα, τα σώματα κειμένων της Πύλης για την Ελληνική Γλώσσα προσφέρουν στους μαθητές τη δυνατότητα να διερευνήσουν νέα κειμενικά είδη.

Κείμενα

- Περικλής Πολίτης, [Γένη και είδη του λόγου: Επιχειρηματολογία](#), Πύλη για την Ελληνική Γλώσσα, Ημ. Πρόσβασης: 25/08/2014.

- [Σώμα Νέων Ελληνικών Κειμένων](#), Πύλη για την Ελληνική Γλώσσα, Ημ. Πρόσβασης: 25/08/2014.

Διδακτική πορεία/στάδια/φάσεις

1^η φάση: σχολική βιβλιοθήκη με προβολικό (1 ώρα: 6η διδακτική): ιδεοθύελλα – συζήτηση στην ολομέλεια με βάση μια απόδειξη – σύνδεση με πρότερη γνώση και παραδείγματα: Η διδάσκουσα κάλεσε τους μαθητές να καθίσουν σε ομάδες των πέντε (είχε προηγηθεί ο χωρισμός σε ομάδες) και να παρακολουθήσουν την προβολή. Η διδάσκουσα είχε φτιάξει ένα σύντομο PowerPoint (βλ. Τεκμήρια) με μία ενδεικτική απόδειξη από σούπερ μάρκετ στην ολομέλεια, σαν αυτές που θα έδινε στις επόμενες φάσεις στις ομάδες να επεξεργαστούν, ως πρότυπο και υπόθεση εργασίας, ώστε να γίνει κατευθυνόμενη συζήτηση και να εξαχθούν επαγωγικά τα ερωτήματα που θα διερευνήσουν οι μαθητές. Ουσιαστικά επιχειρήθηκε να δοθεί με βιοματικό τρόπο και χωρίς ιδιαίτερες εξηγήσεις μια συνοπτική εκδοχή των δραστηριοτήτων των δύο πρώτων φύλλων εργασίας που θα αναλάμβαναν να φέρουν σε πέρας οι ομάδες.

Οι μαθητές συμμετείχαν – αντίθετα από το συνηθισμένο – στο σύνολό τους σχεδόν και μέσα σε «δημιουργική» φασαρία, κάνοντας υποθέσεις – κάποιες τραβηγμένες ή ευτράπελες – για το προφίλ του καταναλωτή, ενώ η διδάσκουσα σημείωνε τα προτεινόμενα χαρακτηριστικά του καταναλωτή στον πίνακα. Σε επόμενη φάση, στην τάξη, έγινε προσπάθεια, να ανακαλέσουν οι μαθητές στη μνήμη τους – με τη βοήθεια της διδάσκουσας – τη δομή του επιχειρήματος και τους συλλογισμούς.

2^η φάση: αίθουσα διδασκαλίας με wifi (2 ώρες: 5η-6η διδακτική) – εργασία σε ομάδες: η απόδειξη ως στοιχείο καταγραφής του προφίλ του κατόχου της και των συνηθειών του/της (περιγραφή): Για την εξασφάλιση της συγκεκριμένης αίθουσας είχε προηγηθεί συνεννόηση με τους συναδέλφους του αντίστοιχου δώρου και το ίδιο το τμήμα για την αλλαγή που θα γινόταν. Αυτό συνέβη γιατί οι δύο αίθουσες των υπολογιστών είναι κατειλημμένες την 6η ώρα της Πέμπτης για το μάθημα επιλογής της Γ΄ Λυκείου. Θα πρέπει να επισημανθεί ότι οι εργασίες κατά τις επόμενες φάσεις

μπόρεσαν να πραγματοποιηθούν στην αίθουσα 1 των υπολογιστών χάρη στην παραχώρηση από τους καθηγητές της πληροφορικής της αίθουσας και 5 φορητών υπολογιστών – καθώς τα pc βρίσκονταν εκτός λειτουργίας εκείνες τις μέρες. Η διδάσκουσα είχε δημιουργήσει ηλεκτρονικούς φακέλους στο wiki της για κάθε ομάδα με μία διαφορετική απόδειξη, την οποία είχε, ήδη, φροντίσει να σκανάρει και να «ανεβάσει». Οι μαθητές, αφού πήραν τους κωδικούς τους, μπήκαν στο wiki και κλήθηκαν, πρώτον, να σχολιάσουν το βίντεο κλιπ του τραγουδιού των Pulp 'Common People' (βλ. και Τεκμήρια):

Η ΑΦΟΡΜΗΣΗ ΣΤΟ WIKI

Το τραγούδι των Pulp 'Common People' (Κοινοί Άνθρωποι)

[...]

Σχόλιο της διδάσκουσας:

Η κοπέλα στο τραγούδι (ευκατάστατη Ελληνίδα φοιτήτρια στην Αγγλία) θέλει να ζήσει σαν "κοινός άνθρωπος" κι έτσι ο ήρωας αποφασίζει να την πάει στο σούπερ μάρκετ.

Κατά τη γνώμη μου, το σούπερ μάρκετ αποτελεί τον "κοινό τόπο" του μέσου ανθρώπου, ο χώρος όπου περνάνε αναγκαστικά οι "κοινοί άνθρωποι" ένα μεγάλο μέρος της ζωής τους.

Κι εμείς, λοιπόν, μέσω μιας απόδειξης θα περιηγηθούμε στα ράφια του σούπερ μάρκετ και θα "γνωρίσουμε" τον δικό μας κοινό άνθρωπο, τον καταναλωτή, και θα βγάλουμε τα συμπεράσματά μας για το προφίλ του...

Basi Dail said

at 1:11 pm on Jan 8, 2015

[Reply](#) [Delete](#)

Ξεκίνησε από το σούπερ μάρκετ διότι εκεί πηγαίνουν όλοι οι πολίτες μιας πόλης για να αγοράσουν τα απαραίτητα πράγματα και προϊόντα για τις ανάγκες τους. Είναι ένα μέρος που μπορείς να συναντήσεις γνώριμα πρόσωπα τυχαία γιατί οπωσδήποτε θα χρειαστεί να επισκεφτούν αυτό το μέρος.

ΟΜΑΔΑ Β

[Elen Petr](#) said

at 1:13 pm on Jan 8, 2015

[Reply](#) [Delete](#)

Ο κάθε άνθρωπος μέσα από την καθημερινότητα του καταναλώνει κι ψωνίζει κάποια πράγματα με τα οποία φαίνονται ο τρόπος ζωής του κι οι συνήθειες του!
ΟΜΑΔΑ Γ 1

[Niko Papa](#) said

at 1:14 pm on Jan 8, 2015

[Reply](#) [Delete](#)

Με το τι ψωνίζει ο καθένας καταλαβαίνουμε τον χαρακτήρα και τις συνήθειες ενός ανθρώπου....
ΟΜΑΔΑ Γ2

Δεύτερον κλήθηκαν να δουλέψουν πάνω στις δραστηριότητες του [πρώτου φύλλου εργασίας](#). Οι δραστηριότητες της φάσης αυτής, εστίασαν στη διερεύνηση και επίλυση ενός «προβλήματος», στην ενεργοποίηση του βιώματος και της φαντασίας του μαθητή και στην κυριολεκτική αποτύπωση της δουλειάς τους. Ωστόσο, η διδάσκουσα προσπαθώντας να λύσει τα τεχνικά προβλήματα που προέκυπταν (αδυναμία σύνδεσης με το δίκτυο, απουσία office σε έναν φορητό υπολογιστή, office 2003 στους υπόλοιπους, με αποτέλεσμα να μη διαβάζονται τα αρχεία και να πρέπει να δοθούν σε έντυπη μορφή) παρέλειψε να τονίσει στους μαθητές ότι δε χρειάζεται σε αυτή τη φάση να αιτιολογήσουν τις επιλογές τους γραπτά, αλλά να εστιάσουν στην κυριολεκτική αλλά και ποιητική περιγραφική απόδοση του προφίλ του καταναλωτή. Αποτέλεσμα ήταν οι περισσότερες ομάδες να μην ακολουθήσουν με προσοχή τις υποδείξεις του 1ου φύλλου εργασίας και να συντάξουν ένα κείμενο που περιείχε επιχειρηματολογία, έστω και υποτυπώδη, ενώ οι ομάδες, εκτός από την ομάδα Β, δεν εφάρμοσαν την ποιητική λειτουργία ούτε σε αυτή ούτε στην επόμενη φάση, παρά την

επισήμανση της παράλειψης από την διδάσκουσα (βλ. Τεκμήρια).

Παρακάτω παρατίθενται ενδεικτικά απαντήσεις των ομάδων στο 1ο Φύλλο Εργασίας:

1ο φύλλο εργασίας

ΠΡΟΦΙΛ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΗ

(κυριολεκτική λειτουργία της γλώσσας)

Ομάδα Α

Σύμφωνα με την απόδειξη λιανικής πώλησης από το supermarket ο καταναλωτής μας μπορεί να είναι: οικονομικός, ανύπαντρος, ξέρει να μαγειρεύει και κυρίως τρώει υγιεινά. Είναι η πρώτη εικόνα μας για τον καταναλωτή. Μια άλλη υπόθεση είναι ο καταναλωτής να είναι μία χωρισμένη γυναίκα. Άλλη μία εκδοχή του καταναλωτή είναι μια ηλικιωμένη κυρία που ξέρει να μαγειρεύει και θέλει να κεράσει σοκολάτες τα εγγόνια της.

Ομάδα Β

Σύμφωνα με την λίστα αγορών του καταναλωτή, ο άνθρωπος που έχει κάνει τέτοιου είδους αγορές πρέπει να είναι ένας νεαρός, ο οποίος έχει πιθανόν και κάποια γάτα, καθώς στην απόδειξη φαίνεται να έχει αγοράσει άμμο για αυτή. Αγοράζει αρκετά τρόφιμα διαφόρων ειδών, όπως, για παράδειγμα, λαχανικά και φρούτα, αλλά αγοράζει και τυροκομικά προϊόντα. Επίσης, κάνει και αγορές μεγάλων ποσοτήτων καφέ, γεγονός το οποίο ίσως υποδεικνύει κάποιου είδους νευρικότητα στην καθημερινή του ζωή, αλλά αγοράζει και προϊόντα όπως βίδες και υγρό σαπουνιού. Όλα αυτά τα πράγματα που έχει αγοράσει ο καταναλωτής αυτός είναι για τη καθημερινή του ζωή. Έχει αγοράσει υψηλής ποιότητας τρόφιμα, καθώς είναι όλα σχεδόν επώνυμα και αρκετά ακριβά σε σχέση με άλλα προϊόντα που κυκλοφορούν στην αγορά. Έχε μια καλή σχετικά διατροφή λόγω των λαχανικών που έχει αγοράσει. Βέβαια, ως εργένης που είναι, είναι λογικό να καταναλώνει μπύρες καθώς και άλλες ανθυγιεινές τροφές. Τέλος, είναι παραδοσιακός τύπος, γιατί αγοράζει παραδοσιακά προϊόντα, όπως παραδοσιακό γιαούρτι και πρόβειο τυρί Κεφαλονιάς. Συνεπώς, το προφίλ του καταναλωτή είναι του παραδοσιακού εργένη καταναλωτή που προσπαθεί να τρέφεται σωστά εν μέρει, αλλά κάποιες φορές κάνει και μερικές εξαιρέσεις σε κάποιες περιστάσεις.

ΠΡΟΦΙΛ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΗ

(ποιητική λειτουργία της γλώσσας)

Ομάδα Β

(μετά την αλλαγή της σύνθεσης της ομάδας)

Σύμφωνα με την διάφορη λίστα αγοράς του καταναλωτή, ο άνθρωπος που έχει κάνει τέτοιου είδους αγορές πρέπει να είναι ένας νεαρός ή γέρος, ο οποίος έχει πιθανόν και κάποια γάτα για να του κάνει παρέα αν είναι γέρος, καθώς στην απόδειξη φαίνεται να έχει αγοράσει άμμο για αυτή. Αγοράζει αρκετά τρόφιμα διαφόρων ειδών, όπως, για παράδειγμα, λαχανικά και φρούτα σαν να είναι χορτοφάγος, αλλά αγοράζει και τυροκομικά προϊόντα. Επίσης, κάνει και αγορές μεγάλων ποσοτήτων καφέ, σαν να είναι εκπρόσωπος της επιχείρησης Λουμίδης Παπαγάλος, γεγονός το οποίο ίσως προβάλλει κάποιου είδους νευρικότητα στην καθημερινότητά του. Έχει αγοράσει υψηλής ποιότητας τρόφιμα, καθώς είναι όλα σχεδόν επώνυμα και αρκετά ακριβά σε σχέση με άλλα προϊόντα που κυκλοφορούν στην αγορά εργασίας. Έχει μια καλή σχετικά διατροφή λόγω των λαχανικών που έχει αγοράσει σαν να τα έχει πάρει από κάποιο κήπο φρεσκότατα. Βέβαια, ως εργένης που είναι, είναι λογικό να καταναλώνει καφάσια με μπύρες καθώς και άλλες ανθυγιεινές τροφές σαν παμφάγος. Τέλος, είναι παραδοσιακός τύπος, γιατί αγοράζει προϊόντα παραδοσιακής παραγωγής, όπως παραδοσιακό γιαούρτι και πρόβειο τυρί Κεφαλονιάς. Συνεπώς, το προφίλ του καταναλωτή είναι του παραδοσιακού εργένη καταναλωτή που προσπαθεί να τρέφεται σωστά εν μέρει σαν να είναι διατροφολόγος, αλλά κάποιες φορές κάνει και μερικές εξαιρέσεις σε κάποιες περιστάσεις σαν ένα έφηβο αγόρι.

Με την περάτωση του πρώτου διδακτικού δώρου, η διδάσκουσα ζήτησε από τους μαθητές να διαβάσουν στο σπίτι τους το κείμενο για την [επιχειρηματολογία](#) από την Πύλη για την Ελληνική Γλώσσα, το οποίο θα τους βοηθούσε θεωρητικά στις δραστηριότητες του [δεύτερου φύλλου εργασίας](#). Στο τέλος του δώρου οι μαθητές έπρεπε να «ανεβάσουν» τις εκδοχές που δημιούργησαν στο wiki, ωστόσο, μόνο δύο ομάδες το έκαναν, ενώ οι άλλες τρεις το αποθήκευσαν στην επιφάνεια εργασίας, χωρίς να συγκρατήσουν σε ποιον φορητό υπολογιστή δούλευαν. Στην εβδομάδα που μεσολάβησε όσες ομάδες είχαν κάνει ανάρτηση πήραν ανατροφοδότηση από τη διδάσκουσα, την οποία, ωστόσο, δεν έλεγξαν παρά κατά την επόμενη συνάντηση.

Στο διδακτικό δώρο που ακολούθησε δεν συνεχίσαμε με το σενάριο, αλλά ασχοληθήκαμε με την επιχειρηματολογία από το σχολικό βιβλίο κάνοντας σχετικές ασκήσεις. Είχαμε και ανακατατάξεις στις ομάδες: μία ομάδα ζήτησε να μεταφερθεί ο

«δυνατός» σε άλλη ομάδα, καθώς έκανε όλη τη δουλειά μόνος του και οι υπόλοιποι έμεναν χωρίς εργασία. Άλλωστε, κατά τη δεύτερη φάση, η διδάσκουσα του το είχε επισημάνει, χωρίς να φέρει ιδιαίτερο αποτέλεσμα. Μετά τη σχετική αλλαγή, η ομάδα που αποτελείτο πλέον στην πλειοψηφία σχεδόν από αδύναμους μαθητές ή/και με μαθησιακές δυσκολίες, αποδείχθηκε η καλύτερα συνεργαζόμενη ομάδα.

3^η φάση – α΄ μέρος: αίθουσα υπολογιστών (1 ώρα: 5η διδακτική) – εργασία σε ομάδες: επιχειρηματολογώντας για τις επιλογές και αναλύοντας τους συλλογισμούς:

Η συνάντηση πραγματοποιήθηκε αμέσως μετά τις διακοπές των Χριστουγέννων, αλλά δεν έγινε η 6η διδακτική ώρα (και εξής) στο σχολείο, εξαιτίας του κρύου. Οι μαθητές, δεν είχαν διαβάσει στο σπίτι τους το άρθρο για την [επιχειρηματολογία](#) από την Πύλη για την Ελληνική γλώσσα και για τον λόγο αυτό τους ζητήθηκε να λάβουν υπόψη τους μόνο το τελευταίο μέρος του κειμένου που αφορά στη γλώσσα της επιχειρηματολογίας. Το κείμενο, άλλωστε, είναι πολύ θεωρητικό και δεν προσφέρεται για μαθητές της Α΄ Λυκείου, ειδικά για τις δυνατότητες του συγκεκριμένου τμήματος.

Στη συνέχεια, όσοι είχαν ήδη αναρτήσει το 1ο φύλλο εργασίας κλήθηκαν να δουλέψουν πάνω στις δραστηριότητες του [δεύτερου φύλλου εργασίας](#) και να το ανεβάσουν στο τέλος της ώρας στο wiki της τάξης. Ενώ οι υπόλοιπες χρειάστηκε να ασχοληθούν εκ νέου με το 1ο φύλλο εργασίας. Η διδάσκουσα ανέλαβε να σχολιάσει και να ανατροφοδοτήσει τις ομάδες μέσω του wiki μέσα στην εβδομάδα που μεσολάβησε. Οι ομάδες, βασισμένες στην πρότερη γνώση τους και στις δραστηριότητες της [πρώτης φάσης](#), κλήθηκαν να εστιάσουν στην αιτιολόγηση των θέσεων που διατύπωσαν στη [δεύτερη φάση](#), να αναπτύξουν επιχειρηματολογικό κείμενο και να χαράξουν συλλογιστική πορεία. Στη συνέχεια, θα αντιμετώπιζαν κριτικά τη δουλειά τους, καθώς θα έπρεπε να την αξιολογήσουν και να την κατηγοριοποιήσουν σύμφωνα με τη θεωρία (προκείμενες, συμπεράσματα, διαρθρωτικές λέξεις, συλλογιστική πορεία), όπως τους υποδείχτηκε από τη

διδάσκουσα με συγκεκριμένες σελίδες από το διδακτικό εγχειρίδιο. Κατά τη συγκεκριμένη διαδικασία τίγονται ζητήματα μεταγνωστικών δεξιοτήτων και αυτοαξιολόγησης. Κάτι τέτοιο δεν έγινε, προφανώς λόγω έλλειψης χρόνου. Ως προς το επιχειρηματολογικό κείμενο κάποιες ομάδες απέδωσαν «σκόρπια» τις σκέψεις τους, ενώ άλλες τις οργάνωσαν με μια λογική σειρά (με επαγωγική ή παραγωγική συλλογιστική πορεία), ώστε να οδηγούν σε ένα αναγκαίο συμπέρασμα.

3^η φάση – β' μέρος: αίθουσα υπολογιστών (1 ώρα: 1η διδακτική) με φορητούς υπολογιστές – εργασία σε ομάδες: επιχειρηματολογώντας για τις επιλογές και αναλύοντας τους συλλογισμούς: η διδάσκουσα έχοντας διαθέσει την ώρα της λογοτεχνίας για την ολοκλήρωση της 3ης φάσης, είχε όλο τον χρόνο να ετοιμάσει την υποδομή, ώστε να μην χάνουν χρόνο οι ομάδες, οι οποίες ολοκλήρωσαν το 2ο φύλλο εργασίας και το ανάρτησαν στο wiki, χωρίς να προχωρήσουν σε αποδόμηση της επιχειρηματολογίας τους (βλ. Τεκμήρια). Ενδεικτικές εργασίες παρατίθενται αμέσως παρακάτω:

2ο φύλλο εργασίας

ΠΡΟΦΙΑ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΗ ΜΕ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΟΛΟΓΙΑ

Ομάδα Γ

Οι άνθρωποι συχνά έχουν την τάση να καταναλώνουν ανθυγιεινά προϊόντα τα οποία έχουν πολλά λιπαρά. Από την απόδειξη μπορούμε να συμπεράνουμε ότι ο καταναλωτής είναι κάποιος νεαρός, ο οποίος φαίνεται από τα συνφραζόμενα να σπουδάζει. Άρα ο χρόνος για αυτόν είναι μειωμένος καθώς ασχολείται με τα μαθήματα της σχολής του. Οπότε για να μπορεί να αγοράζει υγιεινά τρόφιμα και να προσέχει ιδιαίτερα την διατροφή του είναι αρκετά δύσκολο καθώς το να συνδυάσει επιτυχημένες σπουδές και μια υγιεινή διατροφή είναι κάτι ακατόρθωτο. Τα προϊόντα που αγοράζει είναι μακράς διάρκειας και δεν είναι ιδιαίτερα υγιεινά λόγω του ότι είναι πιο φθηνά. Ως φοιτητής φαίνεται να είναι μοναχικός επειδή, δεν αγοράζει πολλά προϊόντα. Τέλος, δεν είναι σε καλή οικονομική κατάσταση διότι δεν αγοράζει επώνυμα προϊόντα τα οποία είναι πιο ακριβά σε σχέση με αυτά που έχει αγοράσει.

Ομάδα Δ

Βλέπουμε ότι είναι γυναίκα από τον τρόπο που ψωνίζει διότι ψωνίζει οικιακά προϊόντα.

Είναι μάνα μικρών παιδιών γιατί ψωνίζει οδοντόβουρτσα για παιδιά κάτω των 7 ετών. Παίρνει λαχανικά και προϊόντα με λίγα λιπαρά άρα κάνει υγιεινή διατροφή. Και με βάση τα συγκεκριμένα προϊόντα δείχνει ότι ενδιαφέρεται για την σωστή διατροφή των παιδιών της. Επίσης μπορεί όλα αυτά τα προϊόντα να τα έχει ψωνίσει για την προετοιμασία κάποιου τραπέζιου. Μπορεί όμως και να έχει πάει και για τα εβδομαδιαία ψώνια. Από ότι βλέπουμε θα φτιάξει κάποιο είδος αλμυρής πίτας και το συμπεραίνουμε από το φύλλο που έχει αγοράσει και τα υλικά. Μπορεί να έχει πάρει ξηρούς καρπούς γιατί ίσως περιμένει κάποια φιλική επίσκεψη. Δεν συμφωνώ στην περίπτωση να είναι άντρας διότι με βάση την απόδειξη και τα προϊόντα που έχει αγοράσει το συγκεκριμένο άτομο φαίνεται ότι είναι γυναίκα. Λόγω του ότι έχει αγοράσει φαγώσιμα προϊόντα για την κουζίνα και είδη υγιεινής για τα παιδιά της.

Ομάδα Ε

Μέσα από μια απόδειξη μπορούμε να καταλάβουμε πολλά για κάποιον. Στην συγκεκριμένη απόδειξη καταλαβαίνουμε ότι πρόκειται για γυναίκα. Αυτό φαίνεται μέσα από τα προϊόντα που αγοράζει. Της αρέσει η σοκολάτα και προφανώς ετοιμάζει κάποιο γλυκό γιατί ήδη έχει αγοράσει κουβερτούρα και ζάχαρη. Στην συνέχεια καταλαβαίνουμε ότι δεν έχει πολλά λεφτά, διότι ψωνίζει με εκπτώσεις και χρησιμοποιεί φθηνά προϊόντα από ένα σχετικά φθηνό σούπερ μάρκετ. Ακόμα μπορούμε να καταλάβουμε ότι ίσως και να περιμένει κάποιον καλεσμένο για αυτό και όλες αυτές οι προετοιμασίες. Τέλος καταλαβαίνουμε ότι ίσως και να χρησιμοποιεί ξυλόσομπα ή κάτι παρόμοιο διότι έχει αγοράσει οινόπνευμα το οποίο μπορεί να την βοηθήσει στην ανάφλεξη.

4^η φάση: αίθουσα υπολογιστών με φορητούς υπολογιστές (2 ώρες: 5η και 6η διδακτική) – εργασία σε ομάδες: μελέτη και παραγωγή ποικίλων κειμενικών ειδών με βάση τα στοιχεία των αποδείξεων: Οι ομάδες «κατέβασαν» από το wiki το [τρίτο φύλλο εργασίας](#) και η καθεμιά ανέλαβε, αφού πρώτα μελέτησε (από τα [σώματα κειμένων](#) της Πύλης για την Ελληνική Γλώσσα) το κειμενικό είδος που διάλεξε, να συντάξει ένα αντίστοιχο κείμενο (με βάση τις κειμενικές ιδιαιτερότητες που αυτό

έχει) που θα αφορμάται από τα στοιχεία της απόδειξης που είχε στη διάθεσή της. Οι μαθητές ενεργοποίησαν τόσο τις γνωστικές τους δομές όσο και τη φαντασία και τη δημιουργικότητά τους. Η εκπαιδευτικός παρακολουθούσε διακριτικά τη δουλειά τους, τους υποδείκνυε πώς να χρησιμοποιήσουν τα σώματα κειμένων και επεσήμανε ότι μπορούν να κάνουν το κείμενό τους πολυτροπικό (το οποίο ωστόσο δεν έγινε). Στο τέλος αναρτήσανε τη δουλειά τους στο wiki, προκειμένου να πάρουν ανατροφοδότηση από τη διδάσκουσα. Δύο ομάδες επέλεξαν αστυνομικό ρεπορτάζ (Ομάδα Β και Ε), ενώ οι υπόλοιπες συνέταξαν κείμενο γαστρονομίας (Ομάδα Α), ευθυμογράφημα (Ομάδα Δ) και συνταγή (Ομάδα Γ. Εκκρεμεί η ανάρτηση). Όσον αφορά το αστυνομικό ρεπορτάζ και από τις δύο εργασίες απουσίαζε η δημοσιογραφική περίληψη: Δεν μπόρεσαν να την εντοπίσουν στα κείμενα που μελέτησαν από τα σώματα κειμένων της Πύλης. Άλλωστε, η δομή του ειδησεογραφικού άρθρου διδάσκεται στην ύλη της Β΄ λυκείου (βλ. Τεκμήρια).

3ο φύλλο εργασίας

ΣΩΜΑΤΑ ΚΕΙΜΕΝΩΝ

Ομάδα Α

Γαστρονομία

"ΤΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟ"

Το ελληνικό είναι ένα παραθαλάσσιο εστιατόριο στη Γλυφάδα. Έχει ωραία θέα, είναι ευρύχωρο, με εξαιρετικό προσωπικό. Ο χώρος περιλαμβάνει μεγάλα τραπέζια, τα οποία απευθύνονται σε μεγάλες παρέες και οικογένειες με παιδιά. Έχει μια μεγάλη μπάρα για αυτούς που έρχονται μόνοι τους και προτιμούν ένα γρήγορο, απλό και λιτό γεύμα. Ακόμα περιλαμβάνει πολλά καναπεδάκια και τραπέζια για αυτούς που θέλουν να κάτσουν σε έναν πιο ήσυχο χώρο. Τα χρώματα ποικίλλουν κυρίως στις αποχρώσεις του καφέ, μπλε και άσπρου.

Όσον αφορά το προσωπικό, οφείλουμε να αναφέρουμε πως είναι αρκετά γρήγορο και απολύτως εξυπηρετικό. Όλο το προσωπικό του είναι ευγενικό και πρόθυμο να εξυπηρετήσει. Φαίνεται πως όλοι οι σερβιτόροι είναι επαγγελματίες και γνωρίζουν πολύ καλά το επάγγελμα αυτό.

Στο μενού κυριαρχεί η ελληνικότητα. Στα πιάτα του περιλαμβάνονται προϊόντα από τα ελληνικά νησιά, όπως νιότιο κεφαλοτύρι και κρασοτύρι από την Κω. Πολύ νόστιμη είναι και η εναλλακτική εκδοχή της χωριάτικης σαλάτας, η οποία περιέχει πέντε διαφορετικά είδη ντομάτας, αναμειγμένα με παξιμάδια, φρέσκο κρεμμυδάκι. Οι μερίδες του είναι πολύ χορταστικές και οι τιμές του προσιτές. Αξίζει λοιπόν να το δοκιμάσετε.

Ομάδα Β

Αστυνομικό ρεπορτάζ

ΛΗΣΤΕΙΑ ΑΘΩΟΥ ΕΞΩ ΑΠΟ ΣΟΥΠΕΡ ΜΑΡΚΕΤ

Το γεγονός

Ληστεία σημειώθηκε το πρωί του Σαββάτου έξω από γνωστό σουπερ μάρκετ στο κέντρο της πρωτεύουσας. Οι δράστες ήταν δύο μεγαλόσωμοι άντρες με καλυμμένο πρόσωπο και καταζητούνταν από τις αρχές πάρα πολύ καιρό. Έχουν καταδικαστεί για ληστείες για εκφοβισμό και για κατασκοπεία.

Η ληστεία

Το θύμα μόλις είχε βγει με τα ψώνια στα χέρια. Οι ληστές ήξεραν ότι από την κατασκοπεία που είχαν κάνει πώς αυτό το άτομο είχε πολλά χρήματα μαζί του λόγω της καλής του οικονομικής κατάστασης. Βγαίνοντας έξω από το σουπερ μάρκετ ανυποψίαστος βλέπει δύο άντρες να έρχονται προς το μέρος του επιθετικά και να προσπαθούν να του πάρουν το πορτοφόλι από τα χέρια. Φοβισμένος ανοίγει γρήγορα το σακί με την άμμο της γάτας που είχε μόλις αγοράσει και την πετάει προς το μέρος των ληστών και τρέχει. Τρέχοντας να τους ξεφύγει του πέφτουν από τις σακούλες τα γιαούρτια που είχε αγοράσει και χύνονται στο δρόμο. Οι ληστές γλιστρούν και πέφτουν. Οι κάμερες του σουπερ μάρκετ κατέγραψαν το σκηνικό και πριν προλάβουν να σηκωθούν οι αρχές είχαν ήδη ειδοποιηθεί.

Το Τέλος

Οι ληστές προσπάθησαν να διαφύγουν αλλά τους σταμάτησε ο σεκιούριτι. Τελικά οδηγήθηκαν στο τμήμα και αναμένονται εξελίξεις για τη ποινή του αδικήματος τους.

Ομάδα Δ

Ευθυμογράφημα

ΕΛΛΗΝΙΔΑ ΜΑΝΑ

Να πάρω...; Τι να πάρω...; Να πάρω φύλλο για πίτα; Να φτιάξω σπανακόπιτα ή τυρόπιτα; Ωωωχ να πάρω και την οδοντόβουρτσα του παιδιού! Ξέχασα κιόλας ότι θα έρθει και η Δέσποινα για καφέ.

Πόσο καιρό έχω να την δω. Θα έχει και πολλά νέα να μου πει, να μου μιλήσει για τον Τάκη. Τέλος, μη χαζολογώ. Άντε να τελειώνω να πάω να πάρω το παιδί από το σχολείο. Επίσης πρέπει να πάρω και το γιαούρτι για να ξεκινήσω επιτέλους δίαιτα! Κοιτάτε πως έχω γίνει! Καφέ! Άμα το ξεχάσω θα τα ακούσω όπως την προηγούμενη φορά! Όπα έχει έκπτωση σε χυμούς και μπισκότα. Ποτέ δεν ξέρεις πού θα χρησιμεύσουν. Μήπως να πάρω τα μακαρόνια που αρέσουν και στα παιδιά για το μεσημέρι, γιατί δεν πρόλαβα να μαγειρέψω τίποτα! Πού να προλάβω η δύσμοιρη. Όλα από μένα τα περιμένουν πια!

Με τόσα και με τόσα ξέχασα τι ήθελα να πάρω για την πίτα. Άντε πάλι από την αρχή!

Ομάδα Ε

Αστυνομικό Ρεπορτάζ

Μία πεθερά που... δεν θα ήθελε να έχει κανείς.

Η 65χρονη Ιουλία Ξηρού αρνήθηκε να αποδεχτεί οποιαδήποτε κατηγορία σχετικά με την δηλητηρίαση της νύφης της. Η ίδια υποστηρίζει ότι δεν έχει καμία σχέση με τον θάνατό της. Οι μαρτυρίες μας ενημερώνουν ότι δεν είχε καθόλου καλές σχέσεις με την 35χρονη Άννα Μαρία η οποία προετοιμαζόταν για γάμο με τον γιο της Ιουλίας. «Δεν συμφωνούσαν σε τίποτα, είχαν συνέχεια κόντρα και πολλές φορές βλαστημούσαν η μία την άλλη», όπως μας ενημέρωσε η οικιακή βοηθός της οικίας Ξηρού, Μαρκέλλα Ψάλτη.

Όπως προέκυψε από τις τελευταίες έρευνες της αστυνομίας ο λόγος που η Ιουλία θέλησε να πάει η ίδια στο σούπερ μάρκετ είναι γιατί ήθελε να αγοράσει τα κατάλληλα υλικά που θα την βοηθούσαν όπως το οινόπνευμα και απορρυπαντικό πιάτων. Στη συνέχεια διέταξε την οικιακή βοηθό της δεσποινίδα Ψάλτη να μην ασχοληθεί καθόλου με την προετοιμασία του φαγητού και να μείνει μακριά από την κουζίνα, διότι θα αναλάμβανε να προετοιμάσει η ίδια το δείπνο για το ζευγάρι. Ως λάτρης των γλυκών έφτιαξε σουφλέ σοκολάτας ως ένδειξη συμπιλίωσης με την νύφη της. Η ίδια επέλεξε να φτιάξει και να ρίξει στη ζύμη το απορρυπαντικό, αφού γνώριζε ότι ο γιος της το απεχθάνεται. Στην συνέχεια αποφάσισε να φτιάξει καρμπονάρα με τα υλικά που είχε αγοράσει και πριν σερβίρει το πιάτο της παραλίγο μελλοντικής της νύφης να ρίξει φωτιστικό οινόπνευμα.

Από τα στοιχεία που μάζεψαν οι αρχές και από τις μαρτυρίες του γιού της Σπύρου Δεληγιάνη και της οικιακής βοηθού καταλήγουμε στο ότι η κυρία Ιουλία συνδέεται άμεσα με τον θάνατο της Άννα Μαρίας. Η 65χρονη συνελήφθηκε άμεσα. Το δικαστήριο αποφάσισε να φυλακιστεί είκοσι χρόνια με την κατηγορία προμελετημένης ανθρωποκτονίας.

Στη συνέχεια, οι ομάδες κλήθηκαν να αξιολογήσουν το σύνολο της διαδικασίας επιτόπου ή στο σπίτι τους με σχόλιο στο wiki. Ενδεικτική απάντηση παρατίθεται παρακάτω:

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

Ομάδα Ε

Αυτό που κάναμε είχε ενδιαφέρον: μέσα από μια απόδειξη μπορούμε να καταλάβουμε πολλά και να φτιάξουμε μια ιστορία. Δουλέψαμε με ομαδικότητα και αυτό είχε ένα καλό αποτέλεσμα!

5^η φάση: σχολική αίθουσα (1 ώρα: 5η διδακτική), παρουσίαση-ανατροφοδότηση-αξιολόγηση: Η διδάσκουσα έκανε συνολική αξιολόγηση των φάσεων της εργασίας επισημαίνοντας τα θετικά στοιχεία των εργασιών καθώς και τις ελλείψεις. Στη συνέχεια, έγραψε στον πίνακα το σχεδιάγραμμα για την επιχειρηματολογία της Ομάδας Α, ζητώντας από την τάξη να εντοπίσει το είδος του συλλογισμού (οι μαθητές αναγνώρισαν τον παραγωγικό συλλογισμό). Περιληπτικά αναφέρθηκε στα κείμενα που είχαν συντάξει οι ομάδες στο 3ο φύλλο εργασίας και στην υπόθεση κάθε κειμένου. Οι μαθητές έδειχναν ικανοποιημένοι από τα δημιουργήματά τους.

Στη συνέχεια, μοιράστηκε φωτοτυπημένο πακέτο επιλεγμένων εργασιών (από το 1ο και 2ο φύλλο εργασίας και όλες οι εργασίες των ομάδων από το 3ο φύλλο) σε κάθε μαθητή. Ακολούθησε η ανάγνωση των επιλεγμένων εργασιών από μέλη της κάθε ομάδας, έγινε σχολιασμός από την καθηγήτρια και ανατροφοδότηση (επιβεβαίωση ή διάψευση των υποθέσεων για το προφίλ του καταναλωτή, διαπίστωση στερεοτύπων που οδηγούν σε λανθασμένα συμπεράσματα) και η φάση

αυτή ολοκληρώθηκε με ψηφοφορία για την καλύτερη εργασία από το 3ο φύλλο εργασίας. Όλοι οι μαθητές συμμετείχαν ενθουσιασμένοι, ειδικά κατά την ανατροφοδότηση και την ψηφοφορία.

ΣΤ. ΦΥΛΛΟ/Α ΕΡΓΑΣΙΑΣ

1^ο φύλλο εργασίας (κοινό για όλες τις ομάδες)

Έχετε στη διάθεσή σας τη συγκεκριμένη απόδειξη από τις αγορές ενός καταναλωτή στην υπεραγορά. Μελετήστε προσεκτικά την απόδειξη, κάντε μια πρώτη συζήτηση στην ομάδα σας για το πώς φαντάζεστε το συγκεκριμένο καταναλωτή και στη συνέχεια:

- δοκιμάστε να *περιγράψετε* –χωρίς σε αυτή τη φάση να αιτιολογήσετε γραπτά- το προφίλ του συγκεκριμένου καταναλωτή χρησιμοποιώντας τα στοιχεία εκείνα της απόδειξης, που σας φαίνονται χρήσιμα για το σκοπό σας. Μπορείτε να εστιάσετε στις διατροφικές του συνήθειες, την οικονομική και οικογενειακή του κατάσταση διερωτώμενοι, για παράδειγμα, πόσα από τα στοιχεία της απόδειξης είναι βασικά για τη διατροφή και πόσα (π.χ γλυκά, αναψυκτικά) μη αναγκαία προϊόντα; Ποια προϊόντα είναι επώνυμης ετικέτας; Ποια από αυτά θεωρούνται υγιεινά; Τι είδους συνήθειες απορρέουν από τη συγκεκριμένη απόδειξη;
- Προσπαθήστε, τώρα, να εμπλουτίσετε το κείμενο που δομήσατε στην προηγούμενη δραστηριότητά σας με μεταφορές και παρομοιώσεις προκειμένου να αναδειχθεί η ποιητική λειτουργία της γλώσσας.

2^ο φύλλο εργασίας (κοινό για όλες τις ομάδες)

Έχοντας υπόψη σας τη συζήτηση και τα παραδείγματα δραστηριοτήτων της προηγούμενης ώρας να:

- δημιουργήσετε ένα σύντομο επιχειρηματολογικό κείμενο στο οποίο θα αποτυπώνεται ξεκάθαρα το *επιχείρημά σας/τα επιχειρήματά σας* και θα αιτιολογεί τις επιλογές και το συμπέρασμα που διατυπώσατε για το προφίλ του καταναλωτή στο προηγούμενο φύλλο εργασίας.
- διατυπώσετε σε διαγραμματική μορφή τις προκείμενες και το συμπέρασμά του *επιχειρήματός σας/ των επιχειρημάτων σας*.

- να καταγράψετε το είδος του συλλογισμού που χρησιμοποιήσατε για να ‘χτίσετε’ το επιχείρημά σας.
- δημιουργήσετε ένα αντεπιχείρημα το οποίο θα αμφισβητεί το επιχείρημα που έχετε ήδη δομήσει.

3^ο φύλλο εργασίας (η κάθε ομάδα αναλαμβάνει να παραγάγει σε γραπτό κείμενο τη δουλειά της με βάση τα συγκεκριμένα χαρακτηριστικά του εκάστοτε κειμενικού είδους που θα διαλέξει: (π.χ: συνταγή – γαστρονόμος / μονόλογος-σκέψεις καταναλωτή την ώρα που αγοράζει τα συγκεκριμένα προϊόντα/ αστυνομικό ρεπορτάζ-αστυνόμος/κοινωνικό ρεπορτάζ-κοινωνιολόγος/οικονομική είδηση-οικονομολόγος/ κτλ):

- Αφού ανατρέξετε στην ιστοσελίδα της Πύλης για την Ελληνική Γλώσσα (http://www.greek-language.gr/greekLang/modern_greek/tools/corpora/nea/index.html) να διαβάσετε παραδείγματα του κειμενικού είδους που έχετε επιλέξει και να κρατήσετε σε σημειώσεις τα κυριότερα χαρακτηριστικά του (γλώσσα, έγκλιση, χρόνοι, αφήγηση, περιγραφή, στατιστικά, μικροπερίοδος ή μη λόγος κτλ).
- Ήρθε η ώρα να «δείτε» τα στοιχεία της απόδειξης ως κομμάτια ενός παζλ που θέλετε να δημιουργήσετε. Με βάση **α.** τη δημιουργική ανασύνθεση κάποιων ή όλων των στοιχείων της απόδειξης που έχετε στη διάθεσή σας και **β.** τα χαρακτηριστικά του κειμενικού είδους που αποκωδικοποιήσατε στην προηγούμενη δραστηριότητα, να συντάξετε τη δική σας πρόταση στα πλαίσια του κειμενικού είδους που έχετε αναλάβει.

Σημείωση: Μπορείτε να χρησιμοποιήσετε και άλλους σημειωτικούς πόρους προκειμένου να καταστήσετε το κείμενό σας πολυτροπικό.

Z. ΑΛΛΕΣ ΕΚΔΟΧΕΣ

-

H. ΚΡΙΤΙΚΗ

Οι αποδέκτες του εγχειρήματος αποτελούν μία τάξη με ιδιαίτερες αδυναμίες τόσο σε μαθησιακό επίπεδο, όσο και σε επίπεδο πειθαρχίας και αυτοσυγκέντρωσης, επομένως ήταν δύσκολο να επιτευχθούν όλες οι προσδοκίες του σεναρίου.

Η διδασκαλία του επιχειρήματος και των συλλογισμών αποτελεί ένα δύσκολο εγχείρημα για τον εκπαιδευτικό, ιδιαίτερα με τη συγκεκριμένη τάξη που δυσκολεύεται να παρακολουθήσει και να κατανοήσει ακόμη και απλούστερες διαδικασίες. Άλλωστε, όπως επισημαίνεται και στο σενάριο «η ενασχόληση με την επιχειρηματολογία [...] προϋποθέτει πολλαπλές και σύνθετες γνωστικές, γλωσσικές, μεταγνωστικές και μεταγλωσσικές δεξιότητες» που δεν διέθεταν τα περισσότερα παιδιά του συγκεκριμένου τμήματος. Με λίγες εξαιρέσεις δυσκολεύονται στη χρήση των κατάλληλων συνδετικών στοιχείων που διασφαλίζουν τη συνοχή και τη συνεκτικότητα του κειμένου.

Έχοντας ολοκληρώσει το συγκεκριμένο σενάριο, ωστόσο, και με την ανατροφοδότηση που έλαβαν έχουν κάνει σημαντική πρόοδο ως προς την ικανότητα επιχειρηματολογίας. Επίσης, έγινε σημαντική πρόοδος στο αίσθημα της ομαδικότητας και της συνεργασίας. Παρόλες τις εκφραστικές αδυναμίες τους, τα αποτελέσματα από την εργασία πάνω στα κειμενικά είδη ήταν εντυπωσιακά: μέσα σε ένα δίωρο μπόρεσαν να μιμηθούν τη δομή του κειμενικού είδους που είχαν επιλέξει και να χρησιμοποιήσουν στοιχεία από την απόδειξη και το προφίλ του καταναλωτή τους δημιουργικά και με φαντασία.

Θ. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

--